

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu
Hrafnkell Proppé
Hamraborg 9
200 Kópavogur

UMHVERFISSTOFNUN

Reykjavík, 23. apríl 2014
Tilvísun: UST20140300254/ksj

Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins 2015 - 2040. Drög að tillögu

Vísað er til erindis Samtaka Sveitarfélaga á Höfuðborgarsvæðinu er barst 24. mars sl þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um drög að tillögu svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins 2015 – 2040.

Hagkvæmur vöxtur höfuðborgarsvæðisins

Í umfjöllun um vöxt höfuðborgarsvæðisins er eitt af markmiðunum að: *Meginþungi vaxtar verði beint á miðkjarna og önnur samgöngumiðuð þróunarsvæði . Hlutfall íbúðabygðar á þeim svæðum vaxi úr 30% í 66% af allri borgarbyggðinni .* Einnig kemur fram í greinargerðinni að ætlunin sé að byggja upp hraðar almenningssamgöngur s.k. Borgarlínu. Að mati Umhverfisstofnunar er mikilvægt að uppbygging Borgarlínu haldist í hendur við þéttingu núverandi byggðar annars er hætta á rýrnun loftgæða á viðkomandi svæðum. Markmið um þéttingu byggðar á miðlægum svæðum mega ekki rýra loftgæða. Einnig þarf að setja fram stefnu um færri bílastæði miðað við íbúðaeiningu á slíkum miðkjarnasvæðum en áður hefur tíðkast.

Vistvænar samgöngur

Umhverfisstofnun bendir á að um leið og sveitarfélög eru hvött til að styðja við val á vistvænum samgöngum er mikilvægt að það verði skoðað að almenningssamgöngur nýti annað eldsneyti en jarðefnaeldsneyti. Umhverfisstofnun telur mikilvægt að stutt sé við samgöngur bæði einka- og almenningsfarartækja sem nýti rafmagn eða önnur eldsneyti sem ekki flokkast undir jarðefnaeldsneyti.

Umhverfisstofnun tekur undir markmið 2.4.11 um að unnið verði að því að auka loftgæði í helstu þéttbýliskjörnum á höfuðborgarsvæðinu og að kortlagningu umferðarhávaða verði viðhaldið.

Leiðarljós

Umhverfisstofnun tekur undir leiðarljós 4 og markmiðum til að ná því. Stofnunin leggur áherslu á að gott aðgengi verði að fjölbreyttum útivistarsvæðum, þ.m.t. við þær aðstæður að yfir/undir miklar samgönguæðar er að fara á leið frá heimilum að útivistarsvæðum.

Náttúruvernd

Umhverfisstofnun tekur undir áherslur um landvörslu og umhverfisfræðslu á náttúruminjasvæðum á höfuðborgarsvæðinu. Umhverfisstofnun tekur einnig undir það markmið að sveitarfélögin vinni að samræmdum umgengnisreglum á verndarsvæðum. Umhverfisstofnun bendir á að samningur varðandi umsjón er milli einstakra sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu annars vegar og stofnunarinnar hins vegar um eftirfarandi svæði: Álafoss í Mosfellsbæ, Gálgahraun, Skerjafjörður innan Garðabæjar, Varmárósar í Mosfellsbæ, Vífilsstaðavatn í Garðabæ. Engir samningar hafa verið gerðir um eftirfarandi svæði: Ástjörn og Ásfjall Hafnarfirði, Hamarinn Hafnarfirði, Hleinar Hafnarfirði, Hvaleyrarlón Hafnarfirði, Kaldárhraun og Gjárnar Hafnarfirði, Litluborgir Hafnarfirði, Stekkjähraun Hafnarfirði. Bakkatjörn Seltjarnarnesi, Gróttta Seltjarnarnesi. Eldborg Bláfjöllum Reykjavík, Fossvogsbakkar Reykjavík, Háubakkar Reykjavík, Laugarás Reykjavík. Hlið Álftanesi, Kasthúsatjörn Álftanesi. Tröllabörn Kópavogi, Víghólar Kópavogi.

Óvíst er með umsjónarsamning á eftirtöldum svæðum: Borgir Kópavogi, Skerjafjörður Kópavogi. Rauðhólar Reykjavík. Valhúshæð Seltjarnarnesi. Tungufoss Mosfellsbæ. Ofangreind friðlýst svæði hafa öll sína sérstöðu og er mikilvægt að sveitarfélögin standi fyrir fræðslu um svæðin ekki síst ef um takmarkanir er að ræða í friðlýsingunni s.s. að óheimilt sé að heimsækja viðkomandi svæði á meðan á varpi stendur vegna fuglaverndar. Landvörður hefur starfað eitt sumar að landvörslu á höfuðborgarsvæðinu og skv. landvörsluskýrslu frá 2013 er margt sem þarf að bæta á ofangreindum svæðum, allt frá því að tína rusl og fjarlægja ágengar tegundir í að lagfæra skilti og bekki.

Umhverfisstofnun tekur undir hugmyndir um Esjuvang.

Árangursmæling

Umhverfisstofnunar telur markmið um árangursmælingar til fyrirmyndar og telur mikilvægt að þeim verði fylgt eftir af kostgæfni.

Umhverfismat

Fram kemur í umhverfisskýrslu að engin bein stefna sé sett um umferðaröryggi og hljóðvist, en að önnur stefnumið geti haft áhrif á þessa tvo þætti. Umhverfisstofnun tekur undir að stefna um að hlutdeild ferða með einkabílum minnki, hafi jákvæð áhrif á hljóðvist. Einnig það að áhersla á fólk fari ferða sinna gangandi og hjólandi hafi jákvæð áhrif á hljóðvist. Umhverfisstofnun bendir á að þrátt fyrir góða stefnu og markmið þá er hætta fyrir hendi að þétting byggðar á miðsvæðum komi á undan breyttum ferðavenjum og því sé mikilvægt að hafa stefnu og markmið um umferðaröryggi og hljóðvist.

Virðingarfyllst

Kristín S. Jónsdóttir
Sérfræðingur

Björn Stefánsson
Sérfræðingur